

В. „Народно Съзнание“ из-  
лиза единжъ въ недѣлята—  
въ Сѣбота.

Цѣната му е:  
За година . . . . . лева 6.  
„ 6 мѣсеца . . . . . „ 3.  
„ 3 „ . . . . . „ 2.

Единъ брой 15 стотинки.

НАРОДНО

# СЪЗНАНИЕ

ПОЛИТИЧЕСКО-КНИЖОВЕНЪ ВѢСТНИКЪ.

ГОД. I.

ШУМЕНЪ, 9 ЮЛИЙ 1888 Г.

БРОЙ 50.

## Прѣписъ отъ прѣписъ ПРИСЪДА № 21.

Гр. Руссе, 20 Февруарий 1888 г.

Въ името на Негово Царско Височество  
Фердинандъ I-й.

Българский князь.

Русеискии Апелативенъ Сѣдъ, по углавното  
Отдѣление, състоящъ отъ Подирѣсѣдателя  
Иванъ Дановъ, членове Кръстю Мирский и  
Ст. Михайловский при подсекретаря П. Т.  
Ковачовъ и въ присѣдствіе на Пом. Про-  
курора Никола Бановъ, въ открито сѣдебно  
засѣданіе на 26 Февруарий 1888 година, слу-  
ша докладъ отъ члена Михайловский угла-  
вно дѣло № 24488 г. по описътъ, по об-  
виненіе на Жечо Павловъ, изъ г. Шуменъ,  
въ писаніе клѣвета чрѣзъ печата на Шум-  
ненский околийский начальникъ М. Лингоровъ.

Обстоятелствата на туй дѣло сж: Шумнен-  
ский околийский начальникъ съ отношеніе  
се отъ 20 Януарий 1887 г. подъ № 269 до  
прокурора при сѣда като издавачъ, че въ брое-  
ве 26 и 27 на издаваемия въ г. Шуменъ  
в. „Народно Съзнание“ въ страници 2 и 6 подъ  
надсловъ „Дневни“ било помѣстено за него едно  
антрафиле, въ което се казвало, че на 19  
срѣщо 20 Декемврий 1888 г. въ качеството  
си на Шумненский околийский начальникъ, билъ при-  
стигналъ на мѣстото на пожара твърде късно  
даже и слѣдъ управителя и войската билъ не-  
распорѣдителенъ, и това редакціята на гор-  
ний вѣстникъ искала да заключи, че той е  
станжалъ причина за изгарянето на архивитъ  
помѣщающа въ долния етажъ на зданието,  
съобщава че това писано за него съставлява-  
ло клѣвета, и моли да сж привлече редак-  
торътъ отговорникъ, на тоя вѣстникъ, подъ  
углавна отговорност и се накаже съгласно чл. 30  
отъ закона за печата. Прокурорский Надзоръ при  
Шумненский Окр. Сѣдъ, намѣрилъ, че писаното  
те вѣстника съставлявало клѣвета и съ обвини-  
въ лия си актъ отъ 27 Януарий т. г. предалъ  
Жечо Павлова изъ г. Шуменъ, Редакторъ-От-  
говорникъ, на вѣстникъ „Народно-Съзнание“,  
подъ сѣдъ за сѣденіе и наказание по чл. 30  
отъ закона за печата.

При разгледаніе на туй дѣло въ окръж-  
ния сѣдъ, подсѣдимия отказалъ да се признае  
за виновенъ, като взелъ върху си отговор-  
ността за обнародваніе въ вѣстникътъ му  
антрафиле противъ Околийский Началникъ Лин-  
горова.

Шумненский Окр. Сѣдъ слѣдъ което като  
послушалъ обясненіята на подсѣдимия, пока-  
заніята на свидѣлитѣ, заключеніе на Про-  
курора взелъ прѣдъ видъ: 1) Обвиняемий Жечо  
Павловъ, Редакторъ-Отговорникъ на изда-  
ваемия въ г. Шуменъ в. „Народно Съзнание“,  
се обвинява въ това че въ броеве 26 и 27  
страница 6-та на сжия вѣстникъ било писано  
за Шумненский Околийский Началникъ, че  
той е дошелъ въ врѣме на пожара едвамъ слѣдъ  
пристигваніе на Управителя и войската, ко-  
гато, вече по големата частъ отъ долния е-  
тажъ на зданието била обзета въ пламаци, и  
че туй негово късно идваніе и пѣманіе отъ  
негова страна распорѣдителностъ не се можа-  
ли да бждѣтъ отървани всички мобили, ар-  
хиви и пари на учрѣжденіята, които се помѣ-  
щавали въ долния етажъ; 2) че Шумненский  
Околийский Началникъ М. Лингоровъ, е до-  
шелъ въ врѣме на пожара ранио се доказва:  
а) отъ показаніята на свидѣлитѣ Никола

Тосуновъ и Маринъ Келямовъ, че тѣ като при-  
стигнали на пожара, което било още много ран-  
но и пѣмало по вече отъ 4—5 душа, намѣри-  
ли тамъ Околийский Началникъ заедно съ ко-  
гото отишли у управителя и чакъ при завра-  
щаніе имъ управителя срѣщнали изъ нѣтъ  
пожарната толумба, която тогава отивала на  
мѣсто пожара, и в) Отъ показаніята на сви-  
дѣлитѣ *Петръ Маноловъ* Шумненский Окр.  
Управитель и *Митко Великовъ*, които показа-  
ли че за пожара били известени отъ околий-  
ския начальникъ, който дошелъ съ шайната на  
Никола Тосуновъ заедно съ свидѣтеля Ма-  
ринъ Келямовъ; 3) че свидѣлитѣ показани  
отъ страна на обвиняемия показана че когато  
отишли на пожара видѣли какъ че отъ канце-  
ларіята на околийското управление, както и  
тия на писектора и земледѣлческата касса  
изваждали мобили, книжа и други вѣщи, отъ  
което се заключава, че околийский Началникъ  
е отишелъ врѣменно на пожара, распорѣдилъ  
се е за изважданіе коелото се може архи-  
витъ отъ долния етажъ на зданието; 4) че  
свидѣтеля Василь Юрдановъ, ако и да каза  
че когато отишълъ на пожара, не видѣлъ око-  
лийския Началникъ и самъ се е распорѣдилъ за  
изважданіе книжата отъ своята канцелярія  
въ това негово показаніе предъ показаніята  
на горнитѣ свидѣтели не може да се вземе  
за истинно отъ една страна, а отъ друга как-  
то се вижда отъ дѣлото, обвиняемий Жечо Па-  
влевъ е подалъ прошение съ което молилъ да  
ся прѣкрати дѣлото противъ него, а да въз-  
буди такова срѣщу писача антрафилето Ва-  
силь Юрдановъ; 5) Че обвиняемий съ нищо  
не може да поддрѣпи писаното за околийский  
началникъ въ броеве 26 до 27 на вѣстника  
Народно Съзнание, когато напротивъ отъ сви-  
дѣтелскитѣ показанія, показани както отъ об-  
винителната власть, така и отъ страна на  
обвиняемий се доказва, че *околийский началь-  
никъ е дошелъ много рано* и е направилъ рас-  
порѣждане за изваждане архивитѣ, мобилитѣ  
и др. отъ канцеляріитѣ на долния етажъ на  
зданието; 6) че самата редакция на вѣстникъ  
„Народно Съзнание“ е направила поправка въ  
брой 29 на сжия вѣстникъ отъ 30 Януарий  
т. г., въ която се казва, че околийский началь-  
никъ е дошелъ не слѣдъ управителя, а слѣдъ  
тулумбата; и въ тая поправка се опровергава  
отъ показаніята на свидѣлитѣ Тосунова и  
Келямова, и 7) че това писано въ в. „Народно  
Съзнание“ противъ Шумненский Окол. Начал-  
никъ М. Лингорова, съставлява клѣвета пу-  
стната нарочно за ба го компромитиратъ как-  
то *прѣдъ неговото началство така и предъ  
обществото и слѣдователно това дѣяніе е за-  
претено отъ закона подъ страхъ на наказа-  
ние*; на тия основания и съгласно ст. ст. 811,  
815 п. 3 отъ Вр. Сѣдебни Правила и ст. 30  
отъ закона за печата, Шумненский Окр. Сѣдъ  
опредѣля: Осѣдилъ подсѣдимия Жечо Па-  
вловъ отговорникъ на в. „Народно Съзнание“  
да издържи два мѣсеченъ затворъ и да запла-  
ти въ сѣда шестъ лева за два клѣветни  
обряда.

Недоволенъ отъ тѣзи присѣда на първата  
инстанция Жечо Павловъ подава въ Руссе-  
иский Аппел. Сѣдъ въззивната жалба въ ко-  
ято моли да се отмѣни рѣшената първостепен-  
на присѣда и да се признае невинността му  
по престѣплението за което се прислѣдва, ка-  
то за свое оправданіе излага слѣдующето; І  
че първостепенный сѣдъ е направилъ едно на-  
рушение на законътъ, като разгледалъ дѣло-

Статии и дописки се ис-  
проваждатъ до редакціонния  
комитетъ на вѣст. „Народно  
Съзнание“, а пари и порѣч-  
ки до отговорникътъ.

За частни обявленія се пла-  
ща по 15 ст. на рѣдъ за всѣ-  
ко първо печатаніе и по 10  
ст. за всѣко послѣдующе.

Неплатени писма не се при-  
ематъ.

Ржкописи назадъ не се по-  
вращатъ.

то безъ съпричастіе на сѣдебни засѣдатели  
и че сѣдѣтъ не направилъ справедлива о-  
цѣнка на свидѣтелскитѣ показанія и спе-  
циално на показаніята дадени отъ *Евлия  
Юрдановъ*, които били въ полза на защита;  
III че окр. сѣдъ не взелъ въ внимание ука-  
заніята дадени отъ защитата за истинскитѣ  
причини на престѣплението, т. е. за авто-  
ритѣ инкриминираното антрафиле, и пр

Русеискии Апелативенъ Сѣдъ, като послу-  
ша заключеніе на Прокурора, като взе прѣдъ  
видъ: а) че Жечо Павлевъ отѣтчикъ на из-  
даваемия въ гр. Шуменъ в. „Народно Съзна-  
ніе“ се обвинява въ туй, че е наклеветилъ  
Шумненский Околийский Началникъ М. Лин-  
горовъ чрѣзъ напечатваніе въ вѣстникътъ  
въ вѣстникъ (№ 26 и 27 отъ 1888 год.)  
слѣдующето антрафиле: околийский начальникъ  
се е явилъ едвамъ слѣдъ пристиганіе на  
управителя, когато вече по големата частъ  
отъ долния етажъ е била обзета отъ плама-  
цитѣ. . . . . и разказватъ че е имало довол-  
но врѣме да се отърватъ всичкитѣ архиви. .  
и е пѣмало никаква распорѣдителностъ отъ  
страна на околийский начальникъ който е много къ-  
сно дошелъ. . . . . б) че горното ан-  
трафиле съставлява една клѣвета, която се  
отнася до служебнитѣ обязанности на вспо-  
мѣнати чинovníкъ, в) че безосновността на на-  
падкитѣ, които се съдържатъ въ рѣченното ан-  
трафиле, се напълно доказва отъ заслушани-  
тѣ въ първа инстанция, свидѣтели, които вси-  
чки, съ исключение на двама само показватъ  
че околийский начальникъ Лингоровъ е добро-  
сѣвѣстно извършилъ длѣжността си по слу-  
чай на избухнали въ правителствения домъ  
пожаръ и че е взелъ всичкитѣ възможни мѣр-  
ки за ограничєніе на катастрофата; г) че по-  
казаніята на двамата свидѣтели дадени въ  
полза на защитата не заслужаватъ никакво вни-  
маніе тѣ като единиятъ отъ тия свидѣтели  
е билъ изначало указавъ отъ подсѣдимия ка-  
то авторъ на инкриминираното антрафиле, и  
вториятъ отъ тѣзи свидѣтели е близакъ род-  
нина на подсѣдимия, д) че Подсѣдимия за  
прѣвъ пѣтъ е извършилъ подобна престѣпла  
и както сж вижда отъ производството на туй  
дѣло, билъ е увлеченъ въ пристѣжното си дѣя-  
ніе отъ пестеронни лица понеже нѣколко рѣ-  
шєтія е заявявалъ, че не зема върху си отговор-  
ността за вѣще означеното антрафиле, което  
не било напи-то отъ негова рѣка; е) че слѣ-  
дователно въ полза на подсѣдимиятъ същест-  
вуватъ смѣнителни обстоятелства; На тия ос-  
нования и съгласно ст. ст. 811 и 815 п. 3  
отъ Вр. Сѣдебни Правила, признава обви-  
няемия Жечо Павловъ изъ г. Шуменъ редак-  
торъ—отговорникъ на в. „Народно Съзнание“  
виновенъ въ туй, че е наклеветилъ Шумнен-  
ский Окол. Началникъ М. Лингоровъ чрѣзъ  
напечатваніе въ речения вѣстникъ. № 26  
и 27 отъ 14 Януарий 1888 година, стр. 6  
колона първа думитѣ; „Околийский Началникъ  
се е явилъ едвамъ слѣдъ пристиганіе на  
управителя, когато вече по големата частъ  
отъ долния етажъ е била обзета отъ пламаци“, и  
разказватъ че е имало доволно врѣме да  
може да се отърватъ всичкитѣ архиви, но е  
немамо никаква распорѣдителностъ отъ страна  
на околийский начальникъ, който е много късно до-  
шелъ. . . . . която клѣвета се отнася до слу-  
жебнитѣ обязанности на рѣченния чиновникъ  
и за туй присѣди „съгласно чл. 30 отъ зако-  
на за печата; Присѣдата на Шумненский Окр.  
Сѣдъ № 20 отъ 9 Фев. 1888г. намѣнява тѣхъ.

Осеща подеждимият Жечо Павловъ, редакторъ—отговорникъ на в. „Народно Съзнание“ на единъ мѣсеченъ Затворъ.

Разноскитѣ сторени по туй дѣло въ I-та пистация се възлагатъ върху подеждимия. Настоящата присѣда е приготвена въ окончателна форма днесъ на 19 Февруарий 1888 г. и подлѣжи на обжалване отъ недоволната страна прѣдъ Върховний Касаціоненъ Сждъ въ двѣнадѣленъ срокъ, отъ денѣтъ на дѣйствиелното врѣзване прѣписъ отъ нея на странитѣ, съгласно члена 2 отъ закона за сроковетѣ на касац. жалба.

На първообразното подписано: Подпредседателъ Ив. Дановъ Членове: Кр. Мирекъ и Ст. Михайловскій и приподписалъ Подсекреталъ П. Т. Ковачевъ, върно съ първообразното приподписавъ Председателъ В. Поповъ и скрѣпилъ Секретаръ П. Т. Ковачовъ.

Съ първообразний прѣписъ върно:

Прокуроръ при Шуменскій Окржженъ

Сждъ: *Д. А. Поповъ*

Секретаръ: *Ив. Р. Гайтанджиевъ.*

**Шуменъ, 8 Юлий, 1888.**

Ний сме имали случай много пкти да разгледваме въ листа си длѣжноститѣ и правата на правителството и народа. Безъ да се глѣда на това, тѣзи длѣжности и права сж извѣстни почти на всѣкой малко-много развитъ гражданинъ.

Правителствата сж учрѣдени въ свѣтътъ още откато починха хората да се сгруппирватъ отъ семейства въ общини, отъ общини въ държави.

Както въ едно семейство, състояще отъ нѣколко члена, тѣй и въ една община, въ една държава нужди сж распорѣдители и пазители на нѣкои особни домакински и държавни нужди, съ които не могатъ да бждатъ натоварени всичкитѣ членове нито на семейството, нито на обществото, нито на държавата. Отъ тѣхъ се отрѣждатъ само единъ — въ семействата, нѣколко — въ общината, мнозина — въ държавата.

Отрѣденитѣ за пазители на общитѣ интереси на общество и държава, напуцатъ частнитѣ си, собственитѣ си дѣла и грижата за тѣхъ, и се посвѣтватъ на общитѣ. За туй обществото или държавата даватъ имъ възнаграждение, заплата. Получаванната заплата за служение на обществото и на държавата и за запазване интереситѣ имъ, замѣства приходитѣ и печалбитѣ които би имъ доставилъ частнитѣ трудъ.

Всѣкой у насъ знае, че жителитѣ на всѣка община се свикватъ или събиратъ на изборъ и избиратъ членове на общинския си съвѣтъ. Избранитѣ отрѣждатъ изъ своята срѣда единъ кметъ и помощници. Срѣщу извѣстно възнаграждение, тѣ напуцатъ частната си работа и започватъ да се грижатъ за общото развитие и напѣдѣкъ, за благосъстоянието на избраната ги община.

Тѣй сжщо и жителитѣ на едно окржже избиратъ изпомѣжду си лица, които съставляватъ окржжния съвѣтъ, постоянната коммисия, и, пакъ срѣщу извѣстно възнаграждение, грижатъ се за общитѣ нѣкъ окржжни интереси.

А жителитѣ на държавата, както ония на общината и окржгѣтъ, избиратъ изъ своята срѣда депутати, свои, „народни прѣдставители“, които съставляватъ камарата, народното събрание.

Народното Събрание изработва закони

за благосъстоянието, за развитието и напѣдѣка на своитѣ избиратели, на жителитѣ на държавата, слѣдователно на ония отъ общинитѣ и окржжитѣ.

За изпълняването на тѣзи закони, камарата избира измѣжду членовѣ си лицата, които съставляватъ правителството и, пакъ срѣщу едно доста голѣмо възнаграждение, като напуцатъ частнитѣ си работи, посвѣтватъ се всецѣло на служението на интереситѣ на народѣтъ, на държавата.

Отъ казаното до тука, което е резюме на нашето административно право, слѣдва, че и кметството, и постоянната коммисия, и правителството сж служители на народа, на неговитѣ интереси.

Тѣ не сж и не могатъ да бждатъ господари и чорбаджии върху народа.

Ако правителството, постояннитѣ коммисии и кметствата прѣоборѣватъ жителитѣ на една община, на единъ окржгъ или, изобщо, на цѣлата държава, ако ги прѣоборѣватъ на свои слуги и робѣ и прѣстанатъ отъ да служатъ народу, отъ да се грижатъ за развитието, напѣдѣка и благоденствието му, — тѣ се отклониватъ отъ своята мисия, тѣхното сжществуване прѣстава и изчезва легално.

Взѣмете когото искате селенинъ или гражданинъ и го попитайте: желае ли да бжде нѣкому слуга, робъ? Убѣдени сме, че всѣкой ще ви отговори отрицателно.

Всѣкой се труди депоношно за да бжде самъ господарь надъ себѣ-си, да не бжде никому слуга, още повече робъ. Туй желание и стрѣмление сжществува даже у най-бѣднитѣ, у най-проститѣ хора. А тѣ сж, които образуватъ общинитѣ и окржжията въ нашата държава.

Е, добръ. Ако правителството отистийа трѣбва да бжде мой господарь, а азъ който го избирамъ да му стана слуга, робъ, — защо ми е затрѣбвалъ изборѣтъ? Нима азъ, избирателѣтъ, съмъ толкова глупавъ, простъ, да отивамъ да си избирамъ господарь, буюрджия, до като прѣзъ цѣлия си животъ се трудя да бждъ независимъ, самостоятеленъ? Зорланъ бия да ме каратъ на избора, азъ пакъ не ще отида — и не ще имамъ господарь, защото не съмъ го избралъ! Ако туй може да направи единъ избирателъ, сжщото може и непрѣменно ще направи и самия народъ, защото той се съставлява отъ такива именно хора, които до-гроба се трудятъ да сж безъ господари, безъ буюрджи, — самостоятелни и независими.

Нѣ не! Правителството не е господарь на народа, а народа е самъ господарь и на себѣ си, и на правителството. Сждитѣ, министритѣ, управителитѣ, началницитѣ, писаритѣ и секретаритѣ, стражаритѣ и падаритѣ, лозарѣтъ и говедарѣтъ, — всички сж слуги на народѣтъ съ разни длѣжности и атрибути. Тѣ не сж нищо друго, освѣнъ изпълнители на законитѣ, които народѣтъ чрѣзъ депутатитѣ си създава. Тѣ сж длѣжни да пазятъ свободитѣ и безопасността на гражданитѣ и да се грижатъ за общото благосъстояние на народѣтъ.

За голѣмо съжаление, обаче, у насъ не се глѣда така на правителството отъ страна на гражданитѣ и обратно. У насъ мизанна честия и съвършено невинни хо-

ра трѣперятъ прѣдъ властѣта на правителството, когато тя се злоупотрѣбва; а правителството, пасърдчавано отъ такова овчедушие, тиранизира немилостиво народа, тжичи, маяка и натѣква на върхѣтъ на сабията или щикѣтъ правата и свободитѣ ни!

Какво зло е останало не направено отъ правителството на населението? И колцина сж доблѣстнитѣ граждани, които възставатъ противъ произволитѣ на чиновницитѣ? — Ломевинитѣ и урсулзунитѣ на мнозина отъ чиновницитѣ сж тѣй много, щото *четъ* нѣматъ; а протестациитѣ сж тѣй малко, че срамъ ни е да говоримъ даже за тѣхъ.

Що ви трѣбва много много: сравнете за минутка зорбаджияка на турекитѣ чиновници съ патриотическитѣ подвизи на днешнитѣ чиновници, и вий ще намерите разликата само въ едно — липсватъ бѣсилкитѣ!...

Днешното правителство, което самичко се титулува „патриотическо“ — за смѣхъ на хората! — поругало е всичкитѣ закони, които гарантиратъ личната и имущественна неприкосновенности на гражданитѣ, тѣхната свобода на печата, на словото, на събранията и, даже, свободата на мнѣнието, на съвѣстѣта!

То е успѣло да смаже хората въ политическо отношение; остава му сега по рѣдъ да ги разруши и икономически.

Искате ли доказателства за да се увѣрите, че сегашното прокопсано „патриотическо“ правителство се е запрѣтнжло да ви разруши икономически? — Разгледайте държавния бюджетъ и заинтересувайте се да узнаете, по кой начинъ се събиратъ данѣцитѣ.

Нѣка ни бжде позлено да посочимъ тука на два-три примѣра по събирането на данѣкѣтъ.

Прѣзъ-дене-си Ново Пазарската полиция бѣше обкржжила градѣтъ и не пропускаше никого да отиде на нивата или ливадата си за да прибере сѣндѣбата и сѣното отъ полето прѣди да изгниятъ отъ многото дѣждове и прѣди да се расплѣятъ отъ силнитѣ бури. Само тогава пуцаха, който имъ прѣдставяше квитанция че си исплатилъ даждието *досуѣ*. Хората умоляватъ, просятъ отсрочка до хармана или до като идѣтъ въ Каспечанъ да продадѣтъ нѣщо; нѣ напразно: у чиновницитѣ има толкова милость и снисхождение къмъ гражданитѣ, колкото у тигрицата, що си изгубила рожбитѣ, къмъ похитителя имъ!

Хората бидохъ принудени да възматъ назаемъ пари срѣщу безбожни лихви, само да могатъ да добиятъ свободата, нужна за прибиране хранитѣ отъ полето!

Единъ бѣднякъ, като неможалъ и да заеме даже, прибралъ се въ къщи. Вечерѣта, *пощю ерѣме*, нахлуватъ въ къщата му нѣколко стражари заедно съ кмета и финансови наглѣдникъ. За данѣкъ задигнали отъ прѣдѣта му тепсията (синия, тава) заедно съ ястието, а той, жената, и дѣтцата му лѣгнали си гладни!!

Въ Сѣфдово пакъ отнѣли на хората сѣрповѣтъ и коситѣ дордѣто си платили данѣка! Който е нѣмалъ и неможалъ да заеме отъ никѣдѣ пари, бивалъ принуденъ да не отиде нито на нива, нито на ливада! . . . А сега е Юлий мѣсець, че-

сто ваят силни дъждове и вятър ужасни бури.

Всичко туй не е ли явно насочено за опропастването на населението въ икономическо отношение? Че кое патристическо, народно правителство би възпрещавало на хората да си приберат екния и сѣното, и не би го почакало десетина дена, до харманъ? Та, за Бога, това не ставаше даже въ турско време, въ царството на тиранията!...

И това не се прави за нищо друго, освѣн да могатъ рѣдовно да си получаватъ тѣхнитѣ заплати министритѣ, чиновницитѣ и офицеритѣ, безъ да си помислятъ бари малко-малко, че алиш-веришъ нѣма, че хората за хлѣбъ сѣ унуждени!

Кадѣ остава назначението на правителството—да се грижи и прави всичко нужно за благоденствието на народа, за неговото щастие и величие?

О, туй е възмутително! Такива чиновници, дѣто вършатъ подобни злудуци, никога не могатъ да бждатъ способни за друго, освѣн за комиктиране нѣкоя янкеседжийска банда!

Ами ний, дѣто се казва *народа*? Какво прави народа? — Уви, той нишка и плаче, нѣ търпи като нѣкое безчувствено животно!... Това е горчиво, сърдцето ни се къса като го нишемъ, нѣ... това е истина!

Ей, народе, народе! Дойди въ себѣ си понѣ дордѣто още имашъ риза на гърбѣтъ си, растърси рамената си и сваля отъ плѣщитѣ си яремѣтъ, що носимъ толкова мъченически!...

### ОСВОБОЖДЕНИЕТО.

Отъ като човѣчеството подпадна подъ управлението и ръководството на известни хора, първоначално, а по послѣ на цѣли классове отъ своята сръда;

Отъ като управляющитѣ ближнитѣ си уикчяха властта си надъ тѣхъ и се прѣобъряха на господари и владѣтели на всичкото имъ достойнше;

Откакъ управляемитѣ се прѣобъряха на роби и постъпено почнаха да губятъ човѣшкото си подобие и да се прѣобършатъ на скотоподобни, благодарение на тѣхното добродушие и на свирѣпостта на главатаритѣ имъ, —

Отъ тогава насамъ, угнетѣнитѣ, притѣсненитѣ, онеправданитѣ и поробенитѣ почнаха да водятъ кървави борби за запазване свойтъ трудъ и ползатѣ отъ него, за спасяване честта и живота си отъ хищничеството и тиранството на господаритѣ си.

Гаранцията сръшу всичко туй бѣше, е и ще бжде: личната, имущественната и домашната неприкосновенности, свободата на словото, на печата, на събранията и на личността.

Основната почва, ръководящото начало на тѣзи борби бѣше и остава да бжде още за дълго време *свободата*.

При всѣко отърваване отъ патнекътъ на тиранията и произволѣтъ, добива се свобода. Този тържественъ и великъ актъ, тѣзи печалба на първобитнитѣ, естествен-

нитѣ права на всѣкиго върху своето, тѣзи побѣда на правдата надъ произволѣтъ и неправдата, нарича се *освобождение*.

Кой народъ не е подпадалъ въ робството?

Кое племе не е испытвало ужаситѣ на тиранията и произволѣтъ, убийственната тѣгота на робството?

Всичкитѣ племена и народи сѣ бивали подхвърляни отъ немилостивата сѣдба на тѣзи горчива участь. Тѣ сѣ водяли—а и до сега още има такива, които слѣдватъ—продължителни, отчаяни, кървави борби за своето освобождение. Достатъчно е да хвърлимъ единъ само погледъ върху миналото, на историята, и никакво съмнѣние не ще остане у никого за противното.

Само дивацитѣ сѣ, които не цѣнятъ свободата. Само тѣ глѣдатъ на тиранитѣ си съ благоговѣние. Само тѣ сѣ, които нѣматъ понятие за естественното равенство мѣжду всичкитѣ човѣци и които се не застъпватъ за освобождението си отъ робството.

Нѣ не сѣ тѣй и „разбранитѣ“, образованнитѣ, цивилизованнитѣ племена и народи.

Недобивнитѣ до сега пълна свобода народи, правятъ и струватъ всичко, прѣдъ никакви жертви се не спиратъ и отиватъ напредъ съ исполненски крачки за добиване абсолютна свобода.

Днитѣ, въ които се е увѣличавала борбата за свобода съ успѣхъ, съставляватъ най-блѣскавата страница въ историята на народитѣ. И почти всѣка година се правятъ голѣми и тържествени празненства въ память на такива славни дни.

\*\*\*

България така сѣщо е подпадала подъ тѣжки робства много пѣти. Най-продължителното, обаче, е робството ни подъ мохамеданцитѣ, което трая цѣли петъ вѣка.

За освобождението на българитѣ отъ робство, продължителни и твърдѣ кървави борби сѣ видели.

Благодарение на многото жертви, които направиха двата братски народи—българския и руския, подпомогнати отъ сръбския и ромънския, България биде освободена. На 19 Февруарий 1878 г. сключи се С. Стефанский договоръ, който положи основата на възроденното българско царство.

19 Февруарий 78 г. е славенъ, памятенъ день за нашето отечество. Той е народниятъ ни празникъ, деньтъ на радостта и веселието въ цѣлото ни освободено отечество.

Всѣка година, на 19 Февруарий, цѣла България празнува освобождението си.

Ако 19 Февруарий е всенароденъ празникъ въ память на освобождението, има много други дни отъ годинитѣ 77 и 78, въ които сѣ бивали освобождавани отъ робството отдѣлни градове и села. Тия сѣ частнитѣ, мѣстнитѣ народни тържествени празници.

Веригитѣ на робството се счупиха и свободата озари Шуменъ и околностѣ му на 6-ий Юлий 1878 година, петъ вѣка слѣдъ разорението и паданието на българското царство.

6-ий Юлий е деньтъ, въ който свобо-

дата огря и развесели мѣстноститѣ. въ които сѣ царували българскитѣ царѣ: Крумъ Страшний, Борисъ и Симеонъ Великий.

Мѣстата, въ които сѣ цѣлѣли славата и величието на България, въ които е билъ прѣкаранъ златния вѣкъ на българитѣ, на 6 Юлий се отърсеха отъ робството подъ агарянитѣ и добиха своята българска свобода.

6-ий Юлий е памятниятъ день на Шуменъ и околността. деньтъ на радостта и веселието ни.

Независимо отъ 19 Февруарий, 6-ий Юлий у насъ всѣка година се е празнувалъ въ честъ на освобождението на градѣтъ.

И тѣзи година имаше приготовления да стане сѣщото. Това трѣбваше непрѣменно да се направи още и за туй, защото измина единъ десетгодишенъ периодъ: това бѣше единъ юбилей.

На 5-ий Юлий се объяви, че ще има молебенъ и голѣмъ празникъ, че ще свирятъ военната музика на Арастата, за да бжде по-блѣскаво тържеството.

Всѣкой очакваше настѣпването на тържествениятъ 6 Юлий, да отиде въ църква и на молебена, да благодари всевишния и освободившиятъ го, и да празнува деньтъ на освобождението на градѣтъ.

„Дойде“ 6 Юлий. Нито църковното клѣпало дрънка, нито молебенъ, нито празникъ има.

Въ всичкитѣ учрѣждения чиновницитѣ работятъ, всѣкой всѣкиго подканя да си глѣда работата!

Защо?

Защото такава заповѣдъ пристигнала изъ София отъ Стамбулова!

Защо?

Защото сега е времето да се правятъ смарладисани празненства и тържества за нѣкакви *дългоноси* и *мухослѣпи*, а народнитѣ празници да се отритватъ задъ вратата!.....

И така, тѣзи година, както 19 Февруарий, тѣй и 6 Юлий минаха незамѣтно. Нѣма зараръ! Българинѣтъ и туй не прѣтърпи. Нѣ . . . помнѣте, че той не Ви пипне васъ нѣкога за носѣтъ и ще Ви отмѣсти *побългарски*!

Нищо друго: помнѣте всичко, което му правите, за да знаете, когато му дойде рѣдѣтъ, кой награда за кой ви подвигъ се въздава!.....

Позорѣтъ е отпечатанъ отдавна на челата на мнимитѣ „патриоти-спасители“! Това е още едно питно!....

### Още едно прѣстъпление!

Най-любимото нѣщо на днешното правителство е, да прави прѣстъпления. Тѣ сѣ явяватъ неговата слава, тѣ му доставятъ удоволствие.

Слѣдъ интернирането на г-на Ив. Стояновичъ отъ София въ Ст. Загора, правителството, или по-право казано, министър-президентъ Стамбуловъ телеграфически се распорѣдилъ, шото и отъ Провадия да се интернира г. Ст. Свѣщаровъ.

Г. Свѣщаровъ е нашъ съгражданинъ. Той е учителствувалъ въ Провадия нѣколко години, и е записанъ въ тамошнитѣ избирателни списъци.

На 24 Юний, навечеръ, до като билъ на разходка съ нѣколкома приятели вѣнчъ отъ

градът, г-нъ Свѣщаровъ е билъ поканенъ отъ единъ стражаръ да отиде *въ полицията*. Отишелъ

—Стой тажъ, въ салона, не влизай въ канцелярията! заповѣдалъ му единъ отъ стражаритѣ.

—Съ какво искашъ да отидешъ : съ кола или пѣши? попиталъ го старшия стражаръ.

—Кадѣ, защо?

—Въ Шумень. Тѣй праказа началството!

—Ще прѣдстави поръчителство, оставете ме пошъ утрѣ съ трена да си отида...

—Не бива! Не дѣй много разсѣждава : тѣй ни е заповѣдано! Кажу, прочее, пѣши или съ кола?

—Да се прѣблѣжъ, да си взѣма пѣщата, да си расчиста пѣкои сѣтки...

„На бърза рѣка“ го дигва „учтивата“ полиція, мѣтва го въ една кола, що си паслъ интригираниятъ, и, *поцелъ*, закарва го за Шумень!

Цѣлата нощъ пхтували. На разсѣвяване, стигнали въ Новий-Пазаръ. Този градъ е билъ обкръженъ отъ стражари, които не пропуснали хората да излизатъ по нивята и ливадитѣ си, докато си не заплатили даждието!

Отъ Новий Пазаръ, прѣзъ Каспечанъ, полиціята докара г-на Свѣщарова въ Шумень и го прѣдаде въ полицейското управление.

Отсѣтствувалъ околийския началникъ—Дингуровъ. До като пристигне, интригирания стойлъ арестованъ петъ часа.

—Безъ мое позволение, никадѣ пѣма да излизашъ да хдишъ! внушително му заповѣдалъ началника!

Противъ г-на Свѣщарова пѣма нито постановление, нито сѣдебна присѣда.

Повече коментари не сѣ нуждни.

## ДНЕВНИ НОВИНИ.

### МѢСТНИ.

Получи се въ редакцията ни едно писмо отъ Прокурорския ѱаркетъ при мѣстния Окр. Сѣдъ, №-1105, испратено съ друго подъ №-1106, за обнародване като опровержение на статията ни „Почитайте ме!“ (бр. 49, „Нар. Съзн.“).

Тѣй като въ статията се протестираше за дѣто Шум. Окр. Сѣдъ е сключвалъ *сѣдебно дурение* прѣди да се попита обвиняемия, има ли да прѣдстави още пѣщо за свое оправдание, а прокурора въ опровержението си говори не за сѣдебно дурение, а за *прѣдварителното дурение*.—нишъ напраме, че опровержението се не отнася до прѣдмета, или че е писано отъ лице, което не разбира грамадната и сѣществена разлика между *прѣдварителното дурение* (което е работа на слѣдователя) и *сѣдебното дурение* (което е работа на сѣдѣтъ).

Тѣзи статия се отнася за дѣйствиетата на Шум. Окр. Сѣдъ. Ако той е докаченъ, може да даде опровержение. Защо това прави Прокурора, Д. А. Поповъ? Да си не въобразява, че е пастойникъ на пѣкого? . .

Прѣдъ видъ на всичко тѣй, нишъ отказваме да обнародваме това своеобразно опровержение.

Контролѣра при мѣстното окр. ковчежничество, Матю Нв. Рачевъ, употребявалъ пѣкои отъ писаритѣ въ тѣй учрѣждение като свои частни слуги : пращатъ ги да му носятъ въ кѣщи мѣсо, зарзаватъ и прочее домашни потребности!

Това е възмутително.

Ново Назарский окол. началникъ е произвеждалъ едно полицейско дознание. Той е билъ твърдѣ *учтивъ* къмъ расчистваниятъ.

Расчиститѣ заочиналъ съ въпроситѣ :

—Ти ли направи това, бе маскара?! Хжжжъ ерифъ!

—Господице, Вий можете да ме питате по работата, а не да ме наричате маскара! Азъ съмъ толкова годишенъ търговецъ, какъвъ маскаралъкъ съмъ направилъ? Подлинно.

## РАЗНИ.

Князътъ е срѣщналъ въ Варна по една програма отъ окржж. управителъ, която е била напечатана на три языка: Българский Турекъ и Френский. Стражари сж биле прѣстнати изъ града да принуждаватъ събранитѣ хора да викатъ урра, които много пхти не обрашали внимание на полицейското приказание. До сѣга Градско-общинското управление е исхарнило повече отъ 30,000 лева за посрѣщания!...

На 4-й того се даде угощение на високитѣ гости въ аданието на митницата отъ градско—общинското управление. Отъ поканенитѣ твърдѣ малко се явили. Единъ грѣкъ даже избѣгналъ отъ банкетата за гдѣто не билъ поканенъ грѣккий Митрополитъ. Имало е много дами поканени безъ мжжѣтъ си. Видни гости сж биле Д. Пюскюлиевъ, Паница и др. патриоти. Отъ чиновницитѣ и депутатитѣ никой не е билъ поканенъ. Тостове обикновени. Осѣтѣлнито било отлично.

Князътъ е направилъ посѣщение на грѣкката Митрополитска черкова, гдѣто е билъ срѣщнатъ отъ множество събрани гърце и гагаузи. Инициаторитѣ на това събирание сж камбанитѣ толкова много любопитни сж искали да направятъ единъ видъ демонстрация, съ която да докажатъ че болшинството въ Варна е грѣкъ-гагауско—едно отъ завѣтитѣ *медали идеи* на българскитѣ елени.

За старшия писаръ при канцелярията на Ново Назарското околийско управление е назначенъ единъ *сърбский подданикъ*, който е билъ осѣденъ за *убийство*, лѣжалъ въ тюрмата пѣколко години и е *мишенъ отъ граждански и политически права*.

Това назначение е въпрѣки дѣйствующитѣ въ страната ни закони. Нѣ то прави честь на „патриотическото“, защото му сж нуждни подходящи нему лица...

Да му сж честити подобни чиновници и поддържатели! Нишъ му не завиждаме.

Писматъ ни отъ Правдия, че следъ интригиранието на г. Свѣщарова пѣколцимата патентали патриоти на чело съ секретаря на Околийското управление сж гуляли за гдѣто града имъ се билъ отървакъ отъ единъ опасенъ неблагонадеженъ елементъ. Колко сж заблудени пѣкои наши съграждани, които мислятъ и се радватъ че по тоя начинъ се спасявалъ България! Тѣ, види се, недовиджатъ, че днешна нето правителство жалко се церемонии съ честта на гражданина щомъ му се донесе пѣкой мръсна интрига отъ провинциалнитѣ патентали! Примѣритѣ сж толкова много, щото нишъ се въздържае за сѣга отъ излаганieto имъ. Ще съвѣтваме тия повилнели патриоти вмѣсто да ни плашатъ съ жандари, боеве, интригирания, арести и др.—което и сполучаватъ *аполутното доверие* понеже се ползватъ съ пѣливото доверие на правителството—да си гледатъ за сналата търговията и.

### Чиста работа.

Разгледватъ се училищнитѣ сѣтки на бившия Котленскъ общинскый кметъ отъ една градска гомисия:

—А бе, бай Хаджи (бившия кметъ), защо не фигурира нигдѣ приходѣтъ отъ градската мера за 1886 год.?

Е, ами че тогава не бѣше ли съединение!

—Че като е било съединение? помнишъ ли, че прѣзъ тая година загинватъ катжритѣ на каракачанитѣ?

—Хубаво бе, кардашъ, но тогава тѣ не влѣзохъ въ тефтерѣтъ ни.

—Ами гдѣ сж кефирясапи?

—Прѣзъ тя година, на кого не се дава пари я!... малко войводи ли минахъ!.....

—Бе джанжмъ на кои войводи сте давали пари?

—Че...на Захорий Стояновъ, Куртевъ.....

Чиста работа,—Самоковска!

Единъ отъ стражаритѣ при Н. Назарското окол. управл., пѣшой си *Величко Сжббевъ*, много грубо се отнасялъ къмъ търговцитѣ, често ги исувалъ по единъ хамазки начинъ и пр.!

Едно отъ кривитѣ съобщения на в. „Свобода“

Въ брой 171 в. „Свобода“, страница 4-а, колона 2-а, е казано, че не сжжъ можалъ да прѣдстави никакви докательства за скандальозното минжло на депутата Рачева и спорѣдъ това билъ съжосѣденъ за клѣветитѣ си (?). Да не бързатъ другаритѣ и съмишленици на Рачева да се радватъ отъ патриотическото присѣждане на Шумн. окржж. сѣдъ. . . . Азъ не съмъ доказвалъ на и пѣмамъ нужда да доказвамъ благородното занятие на Стамболова депутата, защото не само Шумень, пѣ и околитѣ градове знаятъ твърдѣ добрѣ гдѣ, кога и съ кои хора другаря на държавнитѣ редактори е сѣдържалъ публиченъ домъ. Редакцията на в. „Свобода“ може да се справи зко се прѣструва че мѣзнай, съ келнера на Х. „Одеса“ Янко, който е билъ оберъ-келнеръ въ заведенieto на съмишленика ѱ.

Никакви „писма“ не сжжъ печаталъ въ в. „Н. Съзнание“ съ клѣветническо съдържание за когото ѱ да било. Годишното тѣчение на вѣстника е на лице и платенитѣ редактори може да се справятъ.

Писмото до прѣдѣдъ. на камарата е напечатано подъ отговорностъ на редакцията отъ в. „Н. Съзнание“ които го е получила направо отъ София отворено.

Варна 5 Пулй 1888 год.

Б. Райновъ

### 27 Народни Учители

Коиго сж свършили държавно педагогическо училище и практикували по пѣколко години, търсятъ мѣста за учительство въ общинскитѣ училища прѣзъ настѣпващата учебна година. Която община се нуждае отъ учители, умолява се да се обърне до редакцията ни.

## ПОКАНА

Шишченската „Патриотическа Дружина“ има честь да нагани всички Любители на Българскитѣ Народъ, и всички онѣзи, които съчувствуватъ на покойнитѣ мжченици и поборници за Българската Свобода, да почетатъ съ присѣтствието си на 17-й т. м. (Юлий) историческата мѣстность „Вузлуджа“, гдѣто ще се отпразднува 20 годишния юбилей на Българскитѣ неустрашимъ юнакъ и войвода Хаджи Димитра Асеновъ и дружината му, които съ своята храбростъ и смѣлостъ поклатиха основитѣ на Отоманската Империя, и съ това се положи „Основнитѣ камъкъ на Българската Свобода и независимостъ.“

Шипка 2 Юлий 1888 год.

Прѣдсѣдатель *Хр. Духовниновъ*

Члѣнове:

*Н. Хр. Найденовъ*

*Ив. Ив. Поповъ*

*П. Д. Стаматовъ*

*Д. Д. Караджовъ*

*С. Шахаловъ*

## ОБЯВЛЕНИЕ

Подписаний продавамъ притежаванитѣ ми: една воденица съ единъ камъкъ, 28 уврати ниви и 20 уврати ливади, находящи се при Корията на селото Марашъ, Преславска Околия. Желаящитѣ Господа да купятъ горнитѣ имущества, да се отнесжтъ за споразумѣние до мене, въ Градъ Шумень „Ючъ Пунаръ Махлеси“

Гр. Шумень 10 Юлий 1888год.

*Мехмедъ Ефенди Хаджи Мустафовъ.*